

Noter til kapitel 7: Studentersamfundet og det politiske venstres deling 1890 - 1894

- 1 Artikler i Politiken i 1890.
Tidens Strøm 7/2 1890 og flere andre artikler.
- 2 Sociale studier, s.154-163. Rasmus Clausen forlod Hørup og blev Bojsens stærkeste støtte i loven om havelodder, s. 163.
- 3 MRB, bd.1, s. 194-96. (Br. 156-58) Pol. 8/8 1886.
Soc. Dem. 6/8 1886. Rubin: Nogle Erindr, s.139.
- 4 se Kap. 5, afsnit om Socialdemokratiet side 15 note 83
Et konkret eksempel på den høffdingske etiks anvendelse:
Søren Hansen: Radikalisme i kønsspørgsmålet, Ny Jord, bd.1. (1888)s. 286 f.
S.H. argumenterer imod askese som middel mod prostitutionen. Han opfatter den som nøje sammenhængende med fattigspørgsmålet (s. 278).
- 5 Kap. 6, note 121, 122, 123.
- 6 Kbh. 14/10 1889; Kaarsted: Ove Rode, bd.1, s. 100.
- 7 Oplysn. i MJB bd. 1, s.306, 307.
- 8 MJB bd. 1, s.44 (Munch til Jacobsen 2/4 1890)
- 9 Bransager 1901, s. 153 f.
- 10 Høgsbro bd. 2, note s. 360, se Kaarsted: Ove Rode.
- 11 Dønnergaard var leder af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger til 1888.
Poul Svejstrup skrev pjecen Om Brugsforeninger til SSf's småskriftsserie.
J.K. Lauridsen støttede Dønnergaard i slaget mod Alberti, se SSf 25 Aar, nekrolog over J.K. Lauridsen.
- 12 Den danske Rigsdag, bd.2. s. 145-46
- 13 Folketingets Forhandlinger 1890/91 6.-14.nov.
Hørups tale d. 13.nov. aftryktes i Pol. 16-17/11-1890. Hørup bd. 2, s.300-313.
- 14 Neergaards toldreform-agitation - se Tre Venstremænd,s. 28-30.
Hans påvirkning af de københavnske radikale, se: Erindringer s. 236, 238-39.
- 15 Neergaard: Om Alderdoms- og Invalideforsørgelse(1890).
- om Venstres tidl. standpunkter s. 10-12,
- om fattigvæsenets sociale konsekvenser s. 5.
- 16 Neergaard: Erindr, s.249 f.
- 17 Neergaard: Om Alderdoms- og invalideforsørgelse, s.51.
- 18 samme, s.6.
- 19 Morgenbladet 27/6-1890, Et folkeligt Foretagende.
- 20 Neergaard: Erindr. , s. 242-244.
- 21 samme, s. 256
- 22 samme, s. 236. Hørup, bd. 2, s.312, 314 f.
- 23 Hørup, bd.2, s. 298 f. Estrups forelæggelsestale i Landstinget, 15/11 1890.
- 24 Hørups modstand, Den danske Rigsdag, bd. 2, s. 147.
Triers modstand, Berl.T. 30/11 1889. Trier: Af Dagen og Vejen, Bd.2, s. 560 f.
Rubins tilslutning, Kap 6, s. 27 note 151.

- Rubin: Alderdonsunderstøttelsesloven af 1891. Erindringer og Betragtninger. i: NØT. 1911, s.235.
- 25 samme, s. 235-39. Rubin redegør for sit lovforslag.
Rubin: Nogle erindr., s.143-145, om Hørups modvilje mod forslaget.
- 26 Pol. 31/12 1890. Hørup, bd. 2, s. 329.
- 27 Neergaard: Erindr, s.249 f.
- 28 samme, s. 245-45.
- 29 NØT. 1911, s.239.
Neergaard: Erindr. s. 255 mener, at Kultusminister J. Scavenius var den person inden for Højre, der stod fjernest fra Bojsen og trods modsætninger bedre kunne samvirke med Hørup-Brandes. J. Scavenius blev udskiftet som minister i sommeren 1891 med prof. C. Goos.
- 30 MRB, bd. 1. Br. 279-80, s. 322-324.
- 31 MJB, bd.1. Munch til Jacobsen, 18/1 1891, s.79.
- 32 Neergaard: Erindr. s.246.
- 33 Pol. 25/3 1891.
- 34 Neergaard: Erindr, s.253. Bestyrelsesfortegnelsen i Københavns Vejviser, 1892.
- 35 SSf's Retshjælp, Aarsberetning 1889-90 (1891) s.31. Regulativets paragraf 9.
- 36 Samme, s. 3-4. De nævnte artikler: Osc. Johansen; Nogle Bemærkninger om Selvtægt i: Beretn. 1889-90, s. 6-19 (1891). Osc. Johansen: Nogle Bemærkninger om Separation og Skilsmisse i: Beretn. 1890-91, s.3-35.
- 37 Pol. 9/3 1891.
- 38 Osc. Johansen: Kriminel Retspleje, SSf Småskr. 6. rk.(1890)
- 39 samme, s.28
- 40 samme s. 39
- 41 samme s.40
- 42 Gustav Philipsen til H. Trier 18/10 1890. Triers Arkiv, B viii, 2a.
Niels Møller: Torturen og dens afskaffelse, SSf småskr. 6. rk. 1890.
- 43 Niels Møller: anf skr. s. 22-23.
- 44 Osc. Johansen; anf. skr. s. 10.
- 45 Niels Møller: anf. skr. s. 23-24.
- 46 samme s. 24-25.
- 47 samme s. 50 ff.
- 48 samme s.32.
- 49 Neergaard: Erindr, s. 253.
- 50 Hovedet på ugebladet "Lov og Ret" prydedes af Grundlovens løfteparagraf (par. 71).
- 51 Pol. 11/11 1891. Folketingsdebatten foregik d. 7, 9. og 11. nov. 1891.
Triers tale trykt i Dagen og vejen, s. 453 ff.
- 52 Troels G. Jørgensen: Retsreformen 1849 til i dag, s. 64 ff.
- 53 Pol. 20/11 1891. Hørups tale i Folketinget, trykt i Hørup, bd. 2. s. 368 ff.
- 54 Lov og Ret, nr. 9, 28/11 1891.

- 55 Retshjælp, Aarsberetning 1890/91 (1892) s. 48.
- 56 Edv. Brandes: Fra 85 til 91, 1891, s. 81.
- 57 samme, s.5.
- 58 samme, s.5.
- 59 samme, s. 81.
- 60 samme, s. 82.
- 61 Pingel: Et politisk Tilbageblik, 1891, s.33
- 62 samme, s. 32.
- 63 Hans Hertel: Georg Brandes mellem socialdemokrater, marxister og kulturradikale, i: Den politiske Georg Brandes. s. 220-227.
C. Behrens: Erindr., s. 169-172.
- 64 Pol. 26/10 1891.
- 65 Hans Hertel, anf. skr. s. 235-238.
- 66 Arup: Hørup, s. 186.
- 67 Københavns vejviser, 1891, 1892.
- 68 MJB bd. 1. s.43.
- 69 V. Koppel: Af Politikens Historie, bd.1 , s.119 ff.
- 70 samme
- 71 Hørup, bd. 3, s. 17 f.
- 72 Pol. 31/12 1892 (Hørup, bd. 3, s. 32-33)
- 73 Schultz: Danmarks Historie, bd. 5, s. 238.
- 74 J. Marstrand: Herm. Trier, s. 63-68.
Sociale studier, 1930, s.176-189.
- 75 Kaarsted: Ove Rode, bd1, s.173 ff.
- 76 SSf 25 Aar, s.224. SSf's generalforsamling 29/4 1895.
C. Th. Zahle; Venstres politik. Reformer eller forfatningskamp,
i: Studenterbladet 9. aug. 1894.
- 77 Studenterbogen, s. 244.
- 78 P. Munch; Erindr., bd.1, s. 32 f, 54 f.
Studenterbogen, s. 239.
- 79 Munch: Erindr. bd. 1, s. 56-57. Munchs citerer fra en tale og en artikel fra 1893.
- 80 Studenterbogen s. 254.
- 81 Studenterbladet, marts 1894-1897. Munch: Erindr. bd. 1, s.45.
- 82 SSf 25 Aar, s. 217 (29/10 1892)
- 83 Neergaard: Erindr. s. 158.
- 84 M. Haagensen til Herman Trier 3/7 1890, Triers Arkiv, B viii, 2a.
- 85 Haagensen til Trier 15/7 1890, samme sted.
- 86 Omslaget på Småskrifterne giver oplysninger om Ekspeditionen og
rabatbestemmelserne.
"Det danske Studentersamfund og dets Virksomhed. Redegørelse ved det nord.
akad. møde i Kristiania" (1896) s. 2o.
- 87 Jul. Schjøtt. 20/1 1893. Bilag til rundskrivelse til Medl. af SSf's Småskriftudvalg,

- dat. 17-20/1 1893 (Triers Arkiv, B viii, 2,b).
- 88 Det danske SSf ... Kristiania (1896) s. 35 f.
- 89 C. Th. Sørensen: 1864 (1895) (radikal militærhistoriker).
W. Johannsen: Arvelighedslæren (1896).
J.O. Bøving-Petersen: Skabelse eller udvikling (1897).
Emil Meyer: Skatter (1895)
Ose. Johansen: Politi og Domstole (1896).
Fr. Weiss: Bakterie og serum (1895).
J.F. Lund: Husholdningskemi (1897).
Titelbladets vignet forestiller Herakles, der leder den rensende flod ind gennem overtroens stald. Illustration Kapitel 10 s. 11
- 90 Det danske SSf ... Kristiania (1896) s. 21 ff.
Korrespondanceudvalgets protokol (RA 10.255 pk.1) under d. 25/4 1896.
Udvalget omtalt i Pol. 25/5 1895 (Dag til Dag)
- 91 Det danske SSf ... Kristiania (1896) s. 9.
- 92 Ivar Berendsens tale ved jubilæet, Studenterbladet 1894, sp. 336-338.
- 93 Pol. 25/9 1894 ("En vej der ender blindt").
- 94 Vilh. Rasmussens artikler i Pol. 11/12 1898 og 10/7-1899.
Osc. Hansen oprettede under Lockouten i 1899 "De udelukkede universitet" med oplysende foredrag om udviklingslæren. Her knæses udviklingslærens gyldighed i naturen og samfundslivet. - Foredragsrækken gentoges ved Studentersamfundets Aftenundervisning for Arbejdere i 1900-1901. (Osc. Hansen: Udviklingslære, 1901, forordet).
- 95 SSf 25 Aar (1907). Arnold Møller om forholdet til folkehøjskolen, især s.108-111. Møller var præget af det "brud, der kom mellem Venstre og de Radikale i 1905, men han afspejler de vigtigste ideer i SSf om højskolen.
- 96 Ove Rodes tale i SSf: Officerernes Højskolebesøg og andre moderne Militær- bestræbelser (aftrykt i Pol. 29-30/1 1901).
- 97 Det danske SSf ... Kristiania (1896) s. 15.
- 98 samme s. 14.
- 99 se note 94
- 100 På grundlovsdag 1895 fandt der sympatitilkendegivelser sted fra SSf's balkon ved socialdemokraternes forbimarch. Dette afstedkom en klage fra Arbejderforeningen til SSf's bestyrelse, som i et svar beklagede de skete demonstrationer og lovede, at man ville gøre sit til at forebygge sådanne i fremtiden. (Forhandlingsprotokol for Arbejderforeningen af 1860 under d. 6/6 og 5/7 1895, Københavns stadsarkiv Reg n° 78, nr. 3)
- 101 Pol. 2/2 1894. Gr. Brandes: Om Nationalfølelse.
- 102 se s. 170
- 103 Brandes: Saml. skr. Bd. 12 s. 195.
- 103b samme, s. 198 f.
- 103c samme, s. 199. Brandes tale gav anledning til skarpe angreb fra de konservative

ledere i studenterforeningen, Ellinger og H.L. Møller, idet de med udgangspunkt i Brandes udtryk "Le Danemarc s'efface" ... "det går ud af sagaen" mente, at Brandes ville se en undergravelse af nationalfølelsen og "nedslå ungdommens håb til vor nations fremtid«. Heroverfor hævdede Johan Ottosen i det nystartede "Studenterbladet", at Brandes ville det modsatte: "mane til arbejde for vor nationalitet og vække tillid til dens livskraft" (Studenterbladet 2/3 1894)

104 Studenterbladet, april 1894. sp. 107-110, 124-126, 134-137.

105 Studenterbogen 1896, artiklen af J. Schiøtt: Secessio plebis.